

Ο Άγιος Νεομάρτυς Νικόλαος ο παντοπώλης

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μαρτύρησε στις 23 Σεπτεμβρίου

Η ζωή της Εκκλησίας είναι μαρτυρία Ιησού Χριστού. Πάει να πει πως η Εκκλησία πάντα διώκεται, γιατί η μαρτυρία ολοκληρώνεται στο μαρτύριο. Ομιλούμε για την Ορθόδοξη Εκκλησία, που είναι Εκκλησία εθνική· χωρίς να χωρίζεται και να διασπάται σε πολλές Εκκλησίες, είναι σε κάθε χώρα η Εκκλησία του λαού.

Αυτό συμβαίνει περισσότερο στον Ελληνικό χώρο, όπου η εκκλησιαστική ομοιογένεια των Ελλήνων είναι σχεδόν απόλυτη όλοι οι Έλληνες είναι ορθόδοξοι χριστιανοί. Έτσι, η Εκκλησία που διώκεται, είναι αναγκασμένη να σηκώνει δύο σταυρούς, ένα δικό της κι ένα του Έθνους. Στα χρόνια της τουρκικής αιχμαλωσίας, και κάθε υποδούλωσης κι αιχμαλωσίας του Ελληνικού λαού, η Εκκλησία ομολογεί και κηρύττει δυο αναστάσεις, την ανάσταση του Ιησού Χριστού και την ανάσταση της πατρίδας. Τα ενώνει λοιπόν και τα δυο σε ένα και κάνει την πίστη πατρίδα και την πατρίδα πίστη, κι ο διωγμός της κι ο αγώνας της γίνεται υπέρ πίστεως και πατρίδος. Τα τεκμήρια του διωγμού και του αγώνα αυτού, τα ιερότερα και τα πιο αντιπροσωπευτικά θύματα, τα λογικά και αμώμητα σφάγια στο βωμό της πίστης και της πατρίδας είναι οι Νεομάρτυρες της Εκκλησίας.

Και σήμερα ακριβώς εορτάζουμε μνήμη Νεομάρτυρα, του Αγίου Νικολάου του Καρπενησιώτη. Δεκαπέντε ετών παιδί έφυγε απ' εδώ και πήγε στην Πόλη, για να εργασθεί μαζί με τον πατέρα του, που είχε εκεί ένα μικρό παντοπωλείο. Κοντά σ' έναν πρακτικό δάσκαλο άρχισε να μαθαίνει την τουρκική γλώσσα, κι έξυπνος καθώς ήταν είχε μεγάλη πρόοδο. Μια μέρα ο δάσκαλος του, μπροστά σε πολλούς γενίτσαρους, τον έβαλε να διάβαση το μάθημα, και το μάθημα ήταν ομολογία πίστεως, πως τάχα γινότανε μουσουλμάνος. Αυτό ήταν όλο· δεν μπορούσε πια να αρνηθεί πως έκαμε ομολογία και προσχώρησε στο Ισλάμ. Τον πήγανε στον κριτή, κι ο Νικόλαος με φωνές και διαμαρτυρίες υποστήριζε την αθωότητα του.

Είναι χαρακτηριστική η απάντηση του στις δελεαστικές προτάσεις του κριτή· «Εγώ είμαι χριστιανός και για Θεό μου πιστεύω τον Ιησού Χριστό. Τις τιμές και τ' αξιώματα, που μου τάζετε, δεν τα χρειάζομαι. Το Χριστό πιστεύω και δεν τον αρνιέμαι. Για τ' όνομα του Χριστού πεθαίνω, μα τούρκος δεν γίνομαι». Απλά λόγια, γεμάτα πίστη. Και ποιος τα λέγει αυτά; Ένα παιδόπουλο δεκάξη ετών ο Νικόλαος ο

Καρπενησιώτης. Με τον ίδιο τρόπο έδιναν τη μαρτυρία Ιησού Χριστού οι αρχαίοι μάρτυρες και αντιστέκονταν γενναιόφρονα στις δελεαστικές προτάσεις και τις εκφοβιστικές απειλές των διωκτών. Το τέλος ήταν η μαρτυρική τελείωση τους και η κατάταξη τους στη χορεία των Αγίων. Ο Άγιος Νικόλαος, μετά την ομολογία του αυτή, ρίχτηκε στη φυλακή και βασανίστηκε 65 ημέρες χωρίς ψωμί και χωρίς νερό, και μια Δευτέρα σαν και σήμερα στις 23 Σεπτεμβρίου του 1672 ο δήμιος τον αποκεφάλισε. Οι χριστιανοί αγόρασαν ακριβά το νεανικό σώμα και το έθαψαν στο μοναστήρι της Παναγίας στο νησί της Χάλκης. Η ιερή κάρα του Αγίου βρίσκεται τώρα στη Μονή Ξηροποτάμου στο Άγιο Όρος.

Αναζητούμε και ψάχνουμε να βρούμε πρότυπα, για να παιδαγωγήσουμε τη νέα γενεά. Και βέβαια τα πρότυπα αυτά θα πρέπει να είναι δικά μας, ορθόδοξα και Ελληνικά, γιατί εμείς δεν πρέπει να το ξεχνάμε, κι αλλοίμονο αν το ξεχάσουμε, πως είμαστε ορθόδοξοι Έλληνες. Ποιά λοιπόν καλύτερα πρότυπα μπορούμε να εχουμε, για να προβάλουμε στα μάτια των νέων μας από παλληκαρόπουλα σαν το Νικόλαο τον Καρπενησιώτη, που τα έδωσε όλα για όλα για την πίστη του και για την πατρίδα του; Γιατί άλλο σε κάθε καιρό, όποιοι κι αν είναι οι ιδεολογικοί άνεμοι που πνέουν, θα είχε κάθε σωστός άνθρωπος, και μάλιστα νέος, να αγωνιστεί παρά για την πίστη του και για την πατρίδα του;

Όλα μπορούμε να τα πετάξουμε από πάνω μας, από πολλές προλήψεις και κακές κληρονομίες μπορούμε και πρέπει να απαλλαγούμε, μα δεν μπορούμε να απορρίψουμε το χρέος μας. Το χρέος δεν απορρίπτεται, είναι το ήθος του ανθρώπου, Θεός και συνείδηση μέσα του· «ήθος ανθρώπω δαίμων», έλεγαν οι αρχαίοι. Το χρέος το δικό μας, το νεοελληνικό μας ήθος, η ιερή κληρονομιά των πατέρων μας είναι η ορθόδοξη πίστη μας και η ελληνική μας πατρίδα. Ο αγωνιστής Μακρυγιάννης, με τα πέντε τραύματα του στον αγώνα του Έθνους και με το επιγραμματικό του ύφος, το μοναδικό και ανεπανάληπτο στη νεοελληνική λογοτεχνία, έμαθε στα γεράματα του πέντε γράμματα και μπόρεσε να γράψει· «Η πατρίδα του κάθε ανθρώπου και η θρησκεία είναι το παν... χωρίς αρετή και πόνο εις την πατρίδα και πίστη εις την θρησκείαν έθνη δεν υπάρχουν».

Ταιριάζει να θυμηθούμε τα λόγια της πείρας ενός γέρου αγωνιστή, εορτάζοντας σήμερα την Ιερή μνήμη ενός παλικάριού, που κι αν δεν πρόφτασε να γνωρίσει την πείρα της ζωής, όμως ήξερε να σηκώσει το χρέος του και να τιμήσει την κλήση του στο μαρτύριο, μια κλήση που σαν κι αυτή δεν είναι άλλη πιο ιερή και πιο ένδοξη.

Σ' ένα «μαρτυρικό» τροπάριο η Εκκλησία ψάλλει· «Μάρτυρες Κυρίου, πάντα τόπον αγιάζετε...». Κάθε τόπος, όλη η γη είναι ποτισμένη και αγιασμένη με το αίμα των Αγίων Μαρτύρων, που έδωκαν τη ζωή τους για την πίστη, «ένεκεν εμού και του

ευαγγελίου», καθώς είπε ο Ιησούς Χριστός. Και κάθε τόπος έχει «καύχησιν εν Κυρίω» για τους Αγίους Μάρτυρες του, που προβάλλει «εις πρεσβείαν» προς τον αρχηγό της πίστεως και σωτήρα Χριστό. Κι εμείς σήμερα, εορτάζοντας την Ιερή μνήμη του Αγίου Νικολάου, που αυτός εδώ ο τόπος γέννησε και τον έστειλε νικητή και τροπαιοφόρο στο μαρτύριο, δοξάζουμε «εν Αγίω Πνεύματι» το υπερύμνητο και δοξασμένο όνομα του Πατέρα και του Υιού Κυρίου μας Ιησού Χριστού, που και ως προς το μαρτύριο των Αγίων είναι «χθες και σήμερα ο αυτός και εις τους αιώνας». Αμήν.

(+Διονυσίου Λ. Ψαριανού, *Ο Λόγος του Θεού*, τ. Α΄, σ. 379- 382)